

HØRING - RAPPORT FRA ARBEIDSGRUPPE SOM HAR VURDERT BRANN- OG REDNINGSVESENETS ORGANISERING OG RESSURSBRUK

Saksfremstilling:

Justis- og beredskapsdepartementet har i brev av 12.12.2013 sendt på høring "Rapport fra arbeidsgruppe som har vurdert brann- og redningsvesenets organisering og ressursbruk" (Brannstudien). Høringsfristen er satt til 17.02.2014.

Justis- og beredskapsdepartementet ga 05.10.2012 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap i oppdrag å opprette og lede en arbeidsgruppe som skulle utrede hvordan de samlede ressursene i brann- og redningsvesenet kan utnyttes best mulig, og i samhandling med andre aktører for å møte de fremtidige utfordringene. Arbeidsgruppens rapport ble levert til departementet 02.12.2013.

Forslag til høringsuttalelse fra Oslo kommune er forberedt av Brann- og redningsetaten. Brann- og redningsetaten har konferert Beredskapsetaten i forbindelse med utarbeidelsen av sitt forslag.

Beskrivelse av brannstudien

Dagens brann- og redningsvesen er fragmenterte og dels svært små. Det er gjennomgående vanskelig for de minste brann- og redningsvesenene å ivareta sine oppgaver. Det er behov for robuste fag- og kompetansemiljøer. Det er foretatt en gjennomgang av hvilke oppgaver som et fremtidig brann- og redningsvesen bør håndtere. Det er også utarbeidet en rekke kriterier som tre modeller for fremtidig organisering av brann- og redningsvesen er målt i forhold til.

Det har vært en forutsetning at forslag til organisasjonsmodell og andre løsninger skal holdes innenfor dagens kostnadsramme. Det er gjort samfunnsøkonomiske analyser både av ny organisering av brann- og redningsvesenet og av etablering av større 110-regioner. Studien tar utgangspunkt i at brann- og redningsvesenets oppgaver fortsatt skal være et kommunalt ansvar.

De tre modellene som er vurdert vil alle gi større enheter innen brann- og redningstjenesten:

- Modell 1 følger fylkesgrensene og innebærer at det blir 18-19 brann- og redningsvesen, avhengig av om Oslo og Akershus skal være selvstendige eller slåes sammen.
- Modell 2 innebærer en organisering som skal dekke minst 100 000 innbyggere, eller følge fylkesgrensene.

- Modell 3 innebærer en organisering som sikrer at et brann- og redningsvesen dekker minst 20 000 innbyggere.

I brannstudien er det beskrevet en rekke kriterier som arbeidsgruppen mener at en fremtidig organisasjonsmodell må tilfredsstille:

- *Økonomi*: Effektiv bruk av de samlede ressurser.
- *Ledelse*: Tilrettelegge for ledelse på heltid (ikke tilfelle i små brannvesen i dag).
- *Analysere og lære*: Blant annet å tilrettelegge for gode fagmiljøer og deltakelse i utarbeidelse av ROS og beredskapsplaner i kommuner og fylker.
- *Forebygge*: Blant annet å tilrettelegge for lokal deltakelse kombinert med store fagmiljøer og nasjonale forebyggende oppgaver.
- *Forberede og håndtere*: Blant annet tilrettelegge for tilstrekkelig førsteinnsats, tilleggssinnsats og innsatsledelse samtidig som samvirke med nødalarmeringstjenesten og andre beredskapsaktører blir best mulig.
- *Ansvar og styring*: Tilrettelegge for klare roller, ansvar og styringslinjer i organisasjonen.
- *Demokrati, styring og kontroll*: Ny organisering skal ivareta formelle strukturer for kommunens påvirkning på brann- og redningsvesenet.

Innen det forebyggende arbeidet har arbeidsgruppen først og fremst lagt vekt på at ny organisering må tilrettelegge for gode og robuste fagmiljøer, lokalkunnskap og deltakelse i kommunale planprosesser. Innen beredskapen legges det vekt på opprettholdelse av kort responstid samtidig som evnen til å håndtere store og komplekse hendelser styrkes.

Arbeidsgruppen foreslår at det opprettes 18 eller 19 brann- og redningsvesen med samme grenser som fylkene, avhengig av om Oslo skal ha et eget brann- og redningsvesen eller om det skal etableres et stort brann- og redningsvesen i Oslo og Akershus.

Vedtakskompetanse

Bystyret vedtok i møte 30.05.2001, sak 218, å delegere til byrådet å avgi høringsuttalelser på kommunens vegne.

Byråden for miljø og samferdsel innstiller til byrådet å fatte følgende vedtak:

Byrådet avgir i henhold til delebert fullmakt høringsuttalelse til rapporten fra arbeidsgruppen som har vurdert brann- og redningsvesenets organisering og ressursbruk (Brannstudien).

Oslo kommune mener det er positivt at det nå er utredet hvordan de samlede ressursene som blir benyttet i brann- og redningsvesenet i dag, skal kunne benyttes best mulig og i samhandling med andre aktører for å møte de fremtidige utfordringene.

Oslo kommune støtter studiens anbefaling om opprettelse av store brann- og redningsvesen innenfor fylkesgrensene (fylkesmodellen, modell 1), selv om dette er en ambisiøs målsetting med dagens kommunestruktur.

Oslo har som hovedstad spesielle utfordringer og behov når det gjelder forebyggende sikkerhetsarbeid, både generelt og på brannvernområdet spesielt, og har behov for å ha en beredskap som kan dekke et bredt spekter av brann- og ulykkeshendelser.

Oslo kommune mener at egen brann- og redningsetat langt på vei tilfredsstiller de kriteriene som er lagt til grunn for en ny organisasjonsmodell. Innenfor det brannforebyggende arbeidet ser Oslo kommune noen fordeler i det å ha et brann- og redningsvesen med det samme geografiske ansvarsområdet som den øvrige kommunale virksomheten. I en stor kommune som Oslo gjør denne organiseringen det lettere å koordinere brannvernarbeidet med bygningsmyndigheten, bydelene og kommunens egne eiendomsforetak. Brann- og redningsetatens brannforebyggende avdeling oppleves også å være tilstrekkelig stor til å sikre faglig kvalitet på tilsyns- og informasjonsarbeid samt myndighetsutøvelsen. Når det gjelder brann- og ulykkesberedskapen ser Oslo kommune det som helt sentralt å opprettholde det gode samarbeidet Brann- og redningsetaten har med Oslo politidistrikt, og mener generelt at brann- og redningsvesenenes grenser i størst mulig grad må sammenfalle med politidistriktene. Med dette som utgangspunkt er det på det nåværende tidspunkt vanskelig for Oslo kommune å ha en klar holdning til om det bør være 18 eller 19 brann- og redningsvesen i Norge. Kommunen vil avvente de beslutninger som blir tatt i forhold til politidistriktsgrensene i Oslo-regionen før det kan legges en endelig strategi for samarbeidet med nabokommunene. Det vises i denne sammenhengen til NOU 2013:9 "Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer" (Politianalysen).

Brannstudien beskriver både dagens struktur for 110-sentraler og Direktoratet for samfunnssikkerhet (DSB) sitt forslag til ny struktur med færre 110-sentraler, og foreslår statlig styring (med ett nødnummer) dersom det blir seks politidistrikter slik som politianalysen foreslår. Ettersom det ikke er samsvar mellom antall foreslåtte 110-sentraler og antall foreslåtte brannvesen, foreslår Oslo kommune at 110-sentralene blir knyttet direkte til et fylkesbrannvesen og ikke etableres/videreføres som selvstendig interkommunale selskaper. Dette vil samlet sett gjøre organiseringen innen brann- og redningstjenesten enklest mulig.

Oslo kommune vil også i spørsmålet om 110-sentralens størrelse avvente beslutningen om grensene for politidistriktene. Det ligger et åpenbart effektiviseringspotensial i dagens struktur i Oslo-regionen ettersom de fire brann- og redningsvesenene i Oslo og Akershus varsles ut fra fire 110-sentraler. Oslo kommunes første prioritet er likevel å få til en samlokalisering med Oslo politidistrikt sin 112-sentral, uavhengig av diskusjonen om ett felles nødnummer.

Oslo kommune mener at det er naturlig at de interkommunale utvalgene for akutt forurensning (IUA) omorganiseres i samsvar med det som blir de endelige grensene for brann- og redningsvesenene, ettersom det er brann- og redningsvesenene som er den viktigste ressursen i denne beredskapsordningen lokalt.

En god håndtering av komplekse og/eller store brann- og ulykkeshendelser krever både spesiell fagkunnskap og evne til organisering. Foreslått organisering i 18 eller 19 brann- og redningsvesen vil forbedre evnen til å organisere store innsatser vesentlig på landsbasis, men det vil selv i en situasjon med så få brann- og redningsvesen være spesielle innsatser som det ikke kan forventes at alle regionene kan gjennomføre fullt ut. Gjennom Brann- og redningsetaten har Oslo kommune fagkunnskap på innsatsområder der hendelsene er sjeldne, også på landsbasis. Det vil ikke være regningssvarende å ha denne beredskapen i alle regioner og dermed ikke mulig å stille et generelt beredskapskrav i brannvernloven. Ordningen med redningsinnsats til sjøs (RITS) og kjemikalieberedskap til sjøs er slike beredskapsordninger i dag. Oslo kommune er positiv til å bidra i den nasjonale beredskapen slik som brannstudien legger opp til, men mener at det nødvendig med bedre og mer forutsigbare finansieringsordninger for denne type beredskap fra statlig hold.

Det er i rapporten fremlagt viktigheten av kompetanseutvikling på en rekke områder, blant annet vedrørende analyser som grunnlag for risiko- og sårbarhetsarbeidet. Oslo kommune forventer at staten ved DSB tilrettelegger for et helhetlig rapporteringssystem som gir grunnlag for statistikkuthenting på aktuelle parametere.

Oslo kommune støtter at regelverk om dimensjonering må revideres, og at det legges til rette for en risikobasert ressursbruk i oppgaveløsningen. Kravene til innsatstid foreslås utvidet til et krav om responstid. Oslo kommune støtter dette da tidskravet er en svært sentral suksessfaktor både i liv- og verdiredningen, og i tillegg sikrer lokal tilhørighet selv om de organisatoriske enhetene blir langt større.

Oslo kommune er enig i at det på landsbasis vil være store gevinster ved å samle det forebyggende arbeidet i større forebyggende enheter og fagmiljøer. Det bør sees nærmere på hvordan de totale ressursene i brann- og redningstjenesten kan benyttes i det forebyggende arbeidet, blant annet ved mer forebyggende arbeid fra kasernert personell i beredskap. Det må derfor legges til rette for økt forebyggende kompetanse i utdanningen av beredskapspersonell. Dette vil være et viktig bidrag i å ivareta behovet for lokal tilhørighet også i det forebyggende arbeidet.

Det forebyggende arbeidet er i endring, med økt fokus på brannsikkerhet for utsatte grupper og boligsikkerhet. Kommunenes plikter, ansvar og forebyggende ressurser må i større grad dreies mot dette arbeidet. Feiernes er en svært viktig ressurs i det forebyggende arbeidet, ut fra sin nære og daglige kontakt med publikum. Feiernes rolle og oppgaver må imidlertid endres i tråd med fremtidens utfordringer og risiko. Dette krever endring i den kommunale feieplikten og gebyrfinansieringen, jf. NOU 2012:4 *Trygg hjemme*. Oslo kommune stiller spørsmålstegn til studiens anbefaling om å opprettholde den kommunale feieplikten for å beholde feierfaglig kompetanse.

Det nye nødnett sikrer lik IKT-plattform i 110-sentralene. Oslo kommune mener at det må gjøres grep for å sikre tilsvarende standardisering også i de andre delene av brann- og redningstjenesten.

Byrådsavdeling for miljø og samferdsel, den

13 FEB 2014

Guri Melby

Byrådet tiltrådte innstillingen fra byråden for miljø og samferdsel.

Byrådet, den

20 FEB 2014

Stian Berger Røsland

Vedlegg tilgjengelig på Internett:

Høringsbrev fra Justis- og
beredskapsdepartementet

Vedlegg ikke tilgjengelig på Internett:

Ingen